

Početna stranica>Pokretanje sudskog postupka>Pravni sustav EU-a i nacionalni pravni sustavi>**Redovni nacionalni sudovi**

## Parastās valstu tiesas

Češka

Čehijas Republikā ir 89 apgabaltiesas, astoņas reģionālās tiesas un Augstākā tiesa.

### Vispārējās piekrišanas tiesas – ievads

#### Jurisdikcija civillietās

Civillietas izskata apgabaltiesas, reģionālās tiesas, augstās tiesas un Čehijas Republikas Augstākā tiesa.

#### Pirmās instances tiesas

Apgabaltiesas (*okresní soud*) izskata civillietas, darba tiesību lietas, ģimenes tiesību lietas un komercietas, ja tās saskaņā ar tiesību aktiem nav citas tiesas jurisdikcijā.

Citas lietas, kas nav privāttiesību jomā (piemēram, lietas, kas attiecas šķīrējtiesnešu iecelšanu vai atcelšanu, šķīrējtiesas nolēmuma atcelšanu u.c.), civilprocesuālā kārtībā izskata apgabaltiesas, ja tas noteikts tiesību aktos

Lietas, kas ir apgabaltiesas jurisdikcijā, parasti izskata viens tiesnesis.

Darba tiesību lietas un citas tiesību aktos noteiktas lietas izskata kolēģija, ko veido viens tiesnesis un divi piesēdētāji

Reģionālās tiesas (*krajský soud*) ir pirmās instances tiesas lietās un strīdos, kas noteikti Civilprocesa kodeksa 9. panta 2. punktā un 9.a pantā.

Lietas, kuras reģionālajā tiesā tiek skatītas pirmajā instancē, izskata un nolēmumus tajās pieņem viens tiesnesis; tiesību aktos paredzētajos gadījumos lietas pirmajā instancē izskata kolēģija, ko veido tiesas priekšsēdētājs un vēl divi tiesneši.

Augstākā tiesa darbojas kā pirmās instances tiesa saskaņā ar Likuma Nr. 91/2012 (Starptautisko privāto un procesuālo tiesību likums) 51. pantu. Saskaņā ar minētā likuma noteikumiem Augstākā tiesa atzīst ārvalstu tiesu nolēmumus.

Augstākā tiesa lietas izskata kolēģijās vai paplašinātajās kolēģijās.

#### Otrā instance

Ja lietu pirmajā instancē izskata apgabaltiesa, apelācijas instances tiesa (otrās instances tiesa) ir reģionālā tiesa.

Ja lietu pirmajā instancē izskata reģionālā tiesa, lietu apelācijas instancē izskata augstā tiesa.

Augstā tiesa lēmumus pieņem kolēģijās, kuras veido tiesas priekšsēdētājs un vēl divi tiesneši, ja vien speciālajā likumā nav noteikts citādi.

#### Juridiskās datubāzes

Čehijas Republikas pieņemtie tiesību akti ir pieejami valdības oficiālajā tīmekļa vietnē [Portál vlády ČR](#) (tikai čehu valodā).

#### Vai piekļuve juridiskajai datubāzei ir bez maksas?

Jā, šī tīmekļa vietne ir vienīgā, kurā leģislatīvo aktu teksti ir pieejami bez maksas.

#### Jurisdikcija krimināllietās

Krimināllietas izskata apgabaltiesas, reģionālās tiesas, augstās tiesas un Čehijas Republikas Augstākā tiesa.

#### Pirmās instances tiesas

Ja vien Likumā Nr. 141/1961 "Par kriminālprocesu" nav noteikts citādi, lietu pirmajā instancē izskata apgabaltiesa.

Krimināllietas tiesā izskata tiesnešu kolēģijā vai viens tiesnesis; kolēģijas priekšsēdētājs vai attiecīgi tiesnesis vienpersoniski lēmumu pieņem tikai tad, ja tas nepārprotami noteikts likumā. Apgabaltiesas kolēģijas sastāv no tiesas priekšsēdētāja un diviem asociētajiem tiesnešiem. "Tiesnesis, kas lietu izskata vienpersoniski" ir tiesnesis vai tiesas kolēģijas priekšsēdētājs. Tikai tiesneši var būt par tiesas kolēģijas priekšsēdētājiem.

Ja tiesību aktos paredzētais sods par nodarījumu ir vismaz pieci gadi ieslodzījumā vai ja var uzlikt īpaša veida sodu, krimināllietu pirmajā instancē izskata reģionālā tiesa. Lietas, kas minētas Kriminālprocesa likuma 17. panta 1. punktā, pirmajā instancē izskata reģionālajā tiesā arī tad, ja minimālais brīvības atņemšanas sods ir mazāks.

Reģionālā tiesa lietas izskata kolēģijās. Tiesneši vienpersoniski izskata lietas, kuras minētas procesuālajos tiesību aktos.

Reģionālo tiesu kolēģijas veido:

tiesas priekšsēdētājs un divi asociētie tiesneši, ja kolēģija krimināllietu izskata pirmajā instancē;

pārējos gadījumos - tiesas priekšsēdētājs un divi tiesneši.

"Tiesnesis, kas lietu izskata vienpersoniski" ir tiesnesis vai tiesas priekšsēdētājs. Tikai tiesneši var būt par tiesas kolēģijas priekšsēdētājiem.

#### Otrā instance

Apelācijas sūdzības par apgabaltiesas spriedumiem izskata reģionālajā tiesā. Apelācijas sūdzības par spriedumiem, kurus reģionālā tiesa taisījusi kā pirmās instances tiesa, izskata augstajā tiesā.

Augstā tiesa lēmumus pieņem kolēģijās, kuras veido tiesas priekšsēdētājs un vēl divi tiesneši, ja vien speciālajā likumā nav noteikts citādi.

#### Jurisdikcija administratīvajās lietās

Administratīvās tiesvedības uzdevums ir aizsargāt fizisku personu un juridisko personu subjektīvās publiskās tiesības.

Šo uzdevumu veic **administratīvās tiesas**. Tās ir specializētas palātas reģionālo tiesu sistēmā, un tās darbojas kā pirmās instances administratīvās tiesas.

Administratīvās tiesas sastāv no tiesas priekšsēdētāja, tiesas priekšsēdētāja vietnieka un citiem tiesnešiem. Atsevišķas lietas izskata kolēģijas trīs tiesnešu sastāvā.

Administratīvās tiesas izskata šādas lietas:

sūdzības par lēmumiem publiskās pārvaldes jomā, kurus pieņēmusi iestāde, t.i., pārvaldes iestāde, pašvaldību iestāde, fiziska persona, juridiska persona vai cita iestāde, kurai uzdots noteikt fizisku un juridisku personu tiesības publiskās administrācijas jomā;

sūdzības par iestādes bezdarbību;

sūdzības par iestādes prettiesisku rīcību;

sūdzības attiecībā uz jurisdikciju;

lietas saistībā ar vēlēšanām un vietējiem/reģionālajiem referendumiem;

lietas, kas saistītas ar politiskajām partijām un kustībām;

vispārēju pasākumu pilnīga vai daļēja atcelšana to prettiesiskuma dēļ;

lietas par tiesnešu, tiesu amatpersonu, prokuroru un tiesu izpildītāju disciplinārbildību;

lietas attiecībā uz dažiem profesijas reglamentējošiem noteikumiem.

**Augstākā administratīvā tiesa** ir pirmās instances administratīvā tiesa, un tās sastāvā ir Augstākās administratīvās tiesas priekšsēdētājs, viņa vietnieki un citi tiesneši. Atsevišķas lietas parasti izskata kolēģijas trīs tiesnešu sastāvā.

Papildus sūdzībām par citu tiesu nolēmumiem Augstākā administratīvā tiesa izskata lietas par politisko partiju un politisko kustību likvidāciju, par to darbības pārtraukšanu vai atsākšanu, sūdzības saistībā ar jurisdikciju un lietas par vispārēja rakstura pasākumu pilnīgu vai daļēju atcelšanu. Jurisdikcija citās materiālo tiesību jomās Augstākajai administratīvajai tiesai ir piešķirta speciālajos tiesību aktos

Sīkāka informācija atrodama šajā tīmekļa vietnē [Evropský soudní atlas ve věcech občanských - Soustava soudů v České republice](#) (Eiropas Tiesiskās sadarbības atlants civillietās – Tiesu sistēma Čehijas Republikā).

Papildu informācija pieejama šādā tīmekļa vietnē: [Nejvyšší správní soud](#) (Augstākā administratīvā tiesa).

#### **Noderīgas saites**

##### **[Systém soudů](#)**

Lapa atjaunināta: 09/11/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.